

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง " การเปิดรับข่าวสาร การจดจำสาร และการเลียนแบบ พฤติกรรมต่อต้านยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการป้องกันยาเสพติดจังหวัด เชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 216,887 คน โดยแบ่งเป็น นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา จำนวน 172,585 คน (ข้อมูลจากกองแผนงาน กรมสามัญศึกษา) และนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 44,302 คน (ข้อมูลจากหน่วยสารนิเทศ กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างเป็นแบบหลายขั้นตอน (Multi -Stage) ดังนี้

1. การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร 216,887 คน ผู้วิจัยใช้วิธี เปิดตารางของ Taro Yamane (อ้างในวิเชียร เกตุสิงห์ ,2534) ในระดับความเชื่อมั่น 95% กำหนดความผิดพลาดไม่เกิน 5% จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สามารถยอมรับผลการวิจัยได้ คือ อย่างน้อย 389 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้เป็นจำนวนทั้งสิ้น 450 คน

2. ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบแยกประเภท (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งโรงเรียนออกเป็น 2 ประเภท คือ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กำหนดสัดส่วนระหว่างโรงเรียนกรมสามัญ : โรงเรียนเอกชน เท่ากับ 4 : 1 (ตามสัดส่วนจำนวนนักเรียนที่มีทั้งหมด) และ กำหนดจำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 5 โรงเรียน ดังนั้น จึงได้โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา 4 โรงเรียน และโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 1 โรงเรียน

แต่ละโรงเรียนเลือกโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ซึ่งจะทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ครอบคลุมนักเรียนในโรงเรียนทั้งสองประเภท

3. การติดต่อประสานงานเพื่อเก็บข้อมูล เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่แน่นอนแล้ว จึงได้ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการของแต่ละโรงเรียน จากการทำหนังสือ/เอกสารรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. ในแต่ละโรงเรียนที่ได้ตามข้อ 2. สุ่มนักเรียน ม. ต้น มาชั้นละ 1 ห้องเรียน เพื่อให้กรอกแบบสอบถาม

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย สามารถแจกแจงตามสมมุติฐานได้ดังนี้

สมมุติฐานข้อที่ 1 การเปิดรับข่าวสาร การจดจำสาร และการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีความสัมพันธ์กัน

1.1	ตัวแปรอิสระ	การเปิดรับข่าวสาร
	ตัวแปรตาม	การจดจำสาร
1.2	ตัวแปรอิสระ	การเปิดรับข่าวสาร
	ตัวแปรตาม	การเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติด
1.3	ตัวแปรอิสระ	การจดจำสาร
	ตัวแปรตาม	การเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติด

สมมุติฐานข้อที่ 2 ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม มีความสัมพันธ์กับการจดจำสารและการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

2.1	ตัวแปรอิสระ	ลักษณะทางประชากร
	ตัวแปรตาม	การจดจำสาร
2.2	ตัวแปรอิสระ	ลักษณะทางประชากร
	ตัวแปรตาม	การเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือและเอกสารต่างๆ รวมทั้งคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้จะประกอบด้วยคำถามชนิดปลายเปิด และปลายปิด โดยแบ่งโครงสร้างคำถามออกเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ส่วนตัวและรายได้รวมของครอบครัว การศึกษารองปิตามารดา อาชีพของบิดามารดา นักร้องที่ชื่นชอบ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสาร จำนวน 14 ข้อ แบ่งเป็น

2.1 การเปิดรับสื่อบุคคล จำนวน 5 ข้อ

2.2 การเปิดรับสื่อมวลชน จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติด จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามวัดการจดจำสาร จำนวน 3 ข้อ

การทดสอบเครื่องมือ

หลังจากที่ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ แล้วจึงนำแบบสอบถามไปการทดสอบ(Pre-Test) กับกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ 10-15 ปี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด หลังจากทดสอบแล้วได้นำข้อมูลที่ได้มาหาความเชื่อมั่น(Reliability) โดยนำส่วนของคำถามที่สามารถวัดออกมาได้เป็นคะแนน ซึ่งเป็นมาตราส่วนประเมินค่า(Rating scale) โดยใช้วิธีการหาความเชื่อมั่นตามสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ตามสูตร ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2534 ,116)

$$\alpha = \frac{K}{(K-1)} \left[1 - \frac{\sum V_i}{V_t} \right]$$

เมื่อ K คือ จำนวนข้อ

V_i คือ ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

V_t คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

จากการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 เรื่องพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร แบบสอบถามตอนที่ 3 เรื่องการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติด และแบบทดสอบตอนที่ 4 เรื่องการจดจำสาร ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งหมด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการทำการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่ออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ไปยังผู้อำนวยการของสถาบันการศึกษาแต่ละสถาบัน ตามที่กำหนด โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้กรอกแบบสอบถามเอง

การวัดตัวแปร

การกำหนดคะแนนคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามในการวัดค่าตัวแปรต่างๆ เพื่อการวิเคราะห์ทางสถิติ มีเกณฑ์ต่างๆ ดังนี้

1. การเปิดรับข่าวสาร

การวัดตัวแปรเกี่ยวกับปริมาณการเปิดรับข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และอวกาศผ่านสื่อมวลชนและสื่อบุคคล ได้กำหนดการให้คะแนน ดังนี้

มากกว่าสัปดาห์ละ 4 ครั้ง	5	คะแนน
สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง	4	คะแนน
สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง	3	คะแนน
เดือนละ 1-2 ครั้ง	2	คะแนน
นานกว่าเดือนละ 1 ครั้ง	1	คะแนน

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วแปรความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนในระดับ 1.00 - 1.50 หมายถึง มีปริมาณการเปิดรับข่าวสารในระดับต่ำมาก

คะแนนในระดับ 1.51 - 2.50 หมายถึง มีปริมาณการเปิดรับข่าวสารในระดับต่ำ

คะแนนในระดับ 2.51 - 3.50 หมายถึง มีปริมาณการเปิดรับข่าวสารปานกลาง

คะแนนในระดับ 3.51 - 4.50 หมายถึง มีปริมาณการเปิดรับข่าวสารในระดับสูง

คะแนนในระดับ 4.51 - 5.00 หมายถึง มีปริมาณการเปิดรับข่าวสารในระดับสูงมาก

2. พฤติกรรมการเลียนแบบ

การวัดพฤติกรรมการเลียนแบบด้านวิจนภาษาและอวิจนภาษานั้น กำหนดการให้คะแนน

ดังนี้

เคยเลียนแบบ 1 คะแนน

ไม่เคยเลียนแบบ 0 คะแนน

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

คะแนนระดับ 0.00 - 0.33 คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ

คะแนนระดับ 0.34 - 0.60 คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนระดับ 0.61 - 1.00 คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

3. การจดจำได้

การวัดตัวแปรเกี่ยวกับการจดจำสารด้านวิจนภาษาและอวิจนภาษา กำหนดการให้

คะแนนดังนี้

ตอบถูก 1 คะแนน

ตอบผิด 0 คะแนน

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนระดับ 0.00 - 0.33 คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ

คะแนนระดับ 0.34 - 0.60 คือ มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง

คะแนนระดับ 0.61 - 1.00 คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

1.การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยวิธีการสถิติหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายข้อมูลในด้านลักษณะทางประชากร, การเปิดรับข่าวสารด้านวิจนภาษาและอวิจนภาษา, การเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติด, การจดจำได้

2.การทดสอบสมมติฐาน(Hypothesis Testing) ทดสอบด้วยวิธีการสถิติตามสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 การเปิดรับข่าวสาร การจดจำสาร และการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีความสัมพันธ์กัน

1.1 ตัวแปรอิสระ	การเปิดรับข่าวสาร
ตัวแปรตาม	การจดจำสาร
1.2 ตัวแปรอิสระ	การเปิดรับข่าวสาร
ตัวแปรตาม	การเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติด
1.3 ตัวแปรอิสระ	การจดจำสาร
ตัวแปรตาม	การเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติด

ข้อ 1.1 – 1.3 ใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

สมมติฐานข้อที่ 2 ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม มีความสัมพันธ์กับการจดจำสารและการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

2.1 ตัวแปรอิสระ	ลักษณะทางประชากร
ตัวแปรตาม	การจดจำสาร
2.2 ตัวแปรอิสระ	ลักษณะทางประชากร
ตัวแปรตาม	การเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติด

ข้อ 2.1 – 2.2 ใช้ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffe

การประมวลข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลมาได้เรียบร้อยแล้ว มีขั้นตอนการดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบข้อมูลที่ได้โดยผู้วิจัยทำการตรวจสอบแบบสอบถามเองทุกฉบับ
2. สร้างและลงรหัสข้อมูล หลังจากการตรวจและแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว โดยคำแนะนำของผู้ชำนาญการด้านนี้
3. ทำตารางคู่มือการลงรหัสให้เป็นเอกสารแสดงลักษณะของข้อมูล เพื่อใช้เกี่ยวกับการแปรผลข้อมูลภายหลัง
4. ส่งแบบฟอร์มการลงรหัสเพื่อดำเนินการหาค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปSPSS ที่ต้องการทราบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย